

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ในการดำเนินชีวิตประจำวัน บุคคลมักจะต้องพบกับเงื่อนไข หรือสถานการณ์ที่ต้องตัดสินใจเลือกปฏิบัติอยู่ตลอดเวลา ซึ่งการตัดสินใจเลือกอย่างใดอย่างหนึ่งในบางกรณีอาจจะก่อให้เกิดผลติดตามมาได้หลายลักษณะ และ/หรืออาจจะผูกพันต่อไปถึงอนาคตในระยะยาวได้ ทั้งในส่วนของผู้ที่ตัดสินใจเลือกเอง และผู้ที่เกี่ยวข้อง

การเลือกที่นับว่ามีความสำคัญยิ่งเรื่องหนึ่ง ก็คือ การเลือกของผู้ปกครองเกี่ยวกับการให้การศึกษาแก่บุตร เพราะเป็นการเลือกที่มีผลต่อเนื่องถึงอนาคตและแนวทางในการดำเนินชีวิตของบุตรโดยตรง และยากที่จะแก้ไขเปลี่ยนแปลงได้ หากไม่พอใจต่อผลของการตัดสินใจเลือกในภายหลัง โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเลือกที่จะให้บุตรเรียนต่อหรือไม่ให้เรียนต่อ รวมทั้งการเลือกสถานศึกษาสำหรับบุตร หรือการเลือกสายวิชาที่จะให้บุตรเรียนด้วย

ปัจจุบันอาจกล่าวได้ว่า การจัดการศึกษาในระดับประถมศึกษาของไทย ประสบผลสำเร็จเป็นอย่างดี เพราะสามารถจัดเป็นการศึกษาภาคบังคับได้ครบทุกตำบลและครอบคลุมประชากรวัยเรียนในระดับนี้ถึงร้อยละ 97.5 (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ 2533: 32) แต่การจัดการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาขึ้นไป ซึ่งเป็นการศึกษาตามความสมัครใจ ยังไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร เนื่องจากสภาพความยากจนของประชากรส่วนใหญ่ในประเทศ ซึ่งทำให้ผู้ปกครองไม่สามารถส่งให้บุตรหลานเรียนต่อในระดับสูงได้ และเลือกที่จะให้บุตรออกมาช่วยทำมาหากินมากกว่า หรือต้องคิดแล้วคิดอีกในการที่จะลงทุนทางการศึกษาให้แก่บุตรภายใต้ข้อจำกัดทางเศรษฐกิจนี้ เพราะหากเลือกที่จะให้บุตรเรียนต่อก็อาจมีผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตด้านอื่น ๆ หรือบุคคลอื่น ๆ ในครอบครัว โดยเฉพาะอย่างยิ่งในภาวะที่อัตราการว่างงานของผู้มีการศึกษาสูงมีแนวโน้มสูงขึ้น ทำให้ผู้ปกครองไม่กล้าเสี่ยงลงทุนให้บุตรหลานเรียนต่อ หรือมองไม่เห็นคุณค่าของการลงทุนด้านนี้มากนัก (สำนักงานปลัด

กระทรวงศึกษาธิการ 2528: 35-38; สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ 2532ช: 8; สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ 2534ง: 2-3, พนม พงษ์ไพบูลย์ 2533: 15)

รัฐบาลจึงได้พยายามขยายโอกาสทางการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาสำหรับกลุ่มผู้ด้อยโอกาสเหล่านี้มากขึ้น โดยให้โรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (สพช.) ในชุมชนต่าง ๆ ทั่วประเทศที่มีความพร้อมเปิดทำการสอนหลักสูตรในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โดยมีการจัดหามาตรการลดค่าใช้จ่ายสำหรับผู้ปกครอง ทั้งในลักษณะของการช่วยเหลือและสนับสนุนหลายประการ เช่น การยกเว้นการเก็บค่าบำรุงการศึกษา การจัดหาอุปกรณ์และหนังสือให้ยืมเรียน การยกเว้นการแต่งเครื่องแบบนักเรียน การอำนวยความสะดวกเรื่องที่พัก การเดินทางและอื่น ๆ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ 2534ก: 29, ประภาพรณ ไชยวงษ์ 2534: 44) ซึ่งเป็นแนวทางการจัดการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาที่แตกต่างไปจากรูปแบบปกติ ที่กรมสามัญศึกษาเคยจัดมาก่อน ทั้งนี้ เพื่อกระตุ้นให้ผู้ปกครองส่งบุตรหลานเข้าเรียนต่อในระดับมัธยมศึกษามากขึ้น อันจะส่งผลต่ออัตราการเรียนต่อและระดับการศึกษาของประชากรโดยภาพรวมสูงขึ้น สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคม ตลอดจนแนวทางการพัฒนาประเทศไปสู่ความเป็นประเทศอุตสาหกรรมใหม่ (NICS) ต่อไป

จากการขยายโอกาสทางการศึกษานี้ ทำให้ผู้ปกครองมีทางเลือกและมีความเป็นไปได้มากขึ้นในการตัดสินใจให้บุตรหลานของตนเรียนต่อ โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้ปกครองในชุมชนที่มีโรงเรียนโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐานตั้งอยู่ ซึ่งการตัดสินใจของผู้ปกครองในชุมชนดังกล่าว มิได้พิจารณาเฉพาะประเด็นการให้บุตรหลานเรียนต่อหรือไม่ให้เรียนต่อเท่านั้น แต่จะรวมไปถึงการพิจารณาว่าถ้าให้เรียนต่อจะเลือกให้เรียนในสถานศึกษาแห่งใดหรือสังกัดใดด้วย เพราะมีสถานศึกษาหลายแห่งตั้งอยู่ในบริเวณที่สามารถจะเลือกได้ แต่เนื่องจากสถานศึกษาแต่ละแห่งหรือแต่ละสังกัดจะมีความแตกต่างกัน แม้ว่าสอนในหลักสูตรเดียวกันก็ตาม เช่น โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เน้นความสำคัญทางด้านวิชาสามัญเป็นหลัก ในขณะที่โรงเรียนโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ให้ความสำคัญทางด้านวิชาชีพ นอกจากนี้ยังมีจุดเด่นและจุดด้อยที่ผู้ปกครองจะต้องพิจารณาถึง

ผลได้ผลเสียที่จะเกิดขึ้นอีกหลายประการ เช่น ค่าใช้จ่ายในการศึกษาของบุตร คุณภาพและชื่อเสียงของโรงเรียน เป็นต้น

การเลือกสถานศึกษาสำหรับบุตร จึงนับได้ว่าเป็นการเลือกที่มีเป้าหมายเพื่อประโยชน์สำหรับบุตรในอนาคต การตัดสินใจเลือกคงต้องอาศัยการคาดหวังอรรถประโยชน์ที่จะได้รับ ซึ่งตามทฤษฎีการคาดหวังอรรถประโยชน์ของเอ็ดเวิร์ด (Edwards, 1954) และทฤษฎีการเลือกของสไตเนอร์ (Steiner, 1979 quoted in Shaw and Costanzo, 1985: 278) กล่าวว่า ความพึงปรารถนาของทางเลือกต่าง ๆ อยู่ที่ปริมาณอรรถประโยชน์ของทางเลือกนั้น ๆ และจากการศึกษาของโดรริ (Drory, 1980) พบว่า นักศึกษาชาวอิสราเอลที่เลือกเรียนต่อภายในประเทศ และเลือกเรียนต่อต่างประเทศมีความคาดหวังประโยชน์ที่จะได้รับจากการเลือกแตกต่างกัน

สำหรับการเลือกสถานศึกษาสำหรับบุตรของผู้ปกครอง โดยเฉพาะในชุมชนที่มีโรงเรียนโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐานตั้งอยู่ นั้น ยังไม่มีผู้ใดศึกษาถึงสาเหตุหรือตัวแปรที่เกี่ยวข้องที่ทำให้ผู้ปกครองที่อยู่ในบริบทของสังคมคล้ายคลึงกันตัดสินใจเลือกสถานศึกษาต่างกัน แต่จากการศึกษาวิจัยในอดีต พบว่า มีตัวแปรจำนวนมากที่มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจของผู้ปกครองในการให้บุตรหลานเรียนต่อหลังจากจบการศึกษาภาคบังคับ ดังนี้

1. ขนาดของพื้นที่ถือครอง จากการศึกษาของ จอห์น โนเดล, อภิชาติ จำรัสฤทธิรงค์ และนิพนธ์ เทพวัลย์ (2530) พบว่า การขาดแคลนที่ดินหรือการมีขนาดที่ดินที่จำกัดในการเกษตรเป็นเหตุผลสำคัญที่ครอบครัวยุคใหม่จะมีครอบครัวขนาดเล็ก และอ้างถึงความจำเป็นที่จะต้องให้การศึกษาแก่ลูกให้มากขึ้น เพื่อเป็นการหาทรัพย์สินใหม่ให้แก่บุตรซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ ชาย โพธิสิตา (Chai Podhisita, 1986) ที่พบว่า พ่อแม่มองการศึกษาเป็นกลยุทธ์สำคัญ ที่จะหลีกเลี่ยงความกดดันจากขนาดจำกัดของที่ดินและเป็นการเตรียมลูกให้พร้อมที่จะมีชีวิตที่เหมาะสม

2. ระดับการศึกษาของผู้ปกครอง จากการศึกษาของ นาดล คุ่มประวัติ (2517) ซอกิพย์ ราศรีเกรียงไกร (2523) และประเสริฐ แก้วเพชร (2528) พบว่า ระดับการศึกษาของผู้ปกครองมีผลต่อความมุ่งหวังทางการศึกษาที่ผู้ปกครองมีต่อบุตร และจากการศึกษาของ นฤมล บุณิม (2529) พบว่า ระดับการศึกษาของผู้ปกครองมีผลต่อระดับ

ความคาดหวังความสำเร็จทางการศึกษาของนักเรียนด้วย นอกจากนี้กองแผนงาน สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ (2528) สมศรี ชูแสง (2532) และรีดเดอร์และคองเกอร์ (Reeder and Conger 1984) ศึกษาพบว่า ระดับการศึกษาของผู้ปกครองมีผลต่อโอกาสที่บุตรจะได้รับการศึกษาสูงกว่าการศึกษาภาคบังคับ

3. รายได้ของผู้ปกครอง จากการศึกษาของ ผกาทิพย์ กระทบมทอง (2522) เทียมจันทร์ จาตุภุญาประทีป (2532) สุวิมล กาญจนโกมล (2524) ประเสริฐ แก้วเพ็ชร (2528) และ บุญเพ็ง ธาณี (2530) พบว่า รายได้ของผู้ปกครองเป็นตัวแปรที่สัมพันธ์กับการศึกษาต่อของนักเรียน นอกจากนี้จากการศึกษาของ พรามาต นนทยาธร (2520) และสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2526) พบว่า รายได้หรือฐานะทางเศรษฐกิจของผู้ปกครองมีความสัมพันธ์กับความคาดหวังของผู้ปกครองเกี่ยวกับการศึกษาของนักเรียน ในขณะที่ สากล เขียสกุล (2533) ซึ่งศึกษาความมุ่งหวังของมารดาไทยเกี่ยวกับระดับการศึกษาของบุตร ก็ได้ข้อค้นพบสอดคล้องกันว่ามารดาในครัวเรือนที่มีสถานภาพทางทรัพย์สินสูง มีความมุ่งหวังเกี่ยวกับระดับการศึกษาของบุตรสูงกว่ามารดาในครัวเรือนที่มีสถานภาพทางทรัพย์สินต่ำ

4. ขนาดครอบครัว การศึกษาของจรรยา พานิชย์ผลินไชย (2521) และ ประเสริฐ แก้วเพ็ชร (2528) สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (2532) และธวัช แก้วอนันต์ (2533) พบว่า นักเรียนที่มีจำนวนพี่น้องมากหรือมาจากครอบครัวขนาดใหญ่ จะมีโอกาสในการศึกษาต่อน้อยกว่านักเรียนที่มาจากครอบครัวขนาดเล็ก และการศึกษาของ สากล เขียสกุล (2533) พบว่า มารดาที่มีบุตรมีชีวิตน้อยคนมีความมุ่งหวังเกี่ยวกับระดับการศึกษาของบุตรสูงกว่ามารดาที่มีบุตรมีชีวิตหลายคน นอกจากนี้จากการศึกษาของ สุนันทา แสงทอง (2523) ยังพบว่า ขนาดของครอบครัวมีความสัมพันธ์กับความมุ่งหวังในการศึกษาของตัวนักเรียนเองอีกด้วย

5. ความต้องการใช้แรงงานจากบุตร ความต้องการใช้แรงงานจากบุตรนั้นว่ามีความสำคัญมากในครอบครัวเกษตรกรรมของไทย จากผลการสำรวจของโครงการสำรวจภาวะเจริญพันธุ์ของสตรีไทย (SOFT) เมื่อปี 2518 ซึ่งให้เห็นว่า ผู้ปกครองประมาณครึ่งหนึ่งรู้สึกมีความขัดแย้งในตัวเองระหว่างการส่งลูกเรียนกับความจำเป็นที่ครอบครัว

ต้องการจะให้ลูกมาช่วยงานในครอบครัว (จอห์น โนเดล และคณะ, 2530)

จากการศึกษาในอดีตของกองแผนงาน สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ (2528) ประเสริฐ แก้วเพชร (2528) บุญเพ็ญ ธาณี (2530) สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (2532) และสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2534) ได้ข้อค้นพบสอดคล้องกันว่า ความต้องการใช้แรงงานจากบุตรเพื่อช่วยทำงานในครอบครัว เป็นสาเหตุที่ทำให้ผู้ปกครองไม่ส่งบุตรเข้าเรียนต่อ

6. การมีผู้ที่ศึกษาสูงกว่าการศึกษาภาคบังคับ จากการศึกษาของ จรุงพาณิชย์ผลินไชย (2521) เทียมจันทร์ จาตุกัญญาประทีป (2523) และสมศรี ชูส่งแสง (2532) พบว่า นักเรียนที่มีผู้ศึกษาสูงกว่าการศึกษาภาคบังคับ จะศึกษาต่อมากกว่านักเรียนที่ไม่มีผู้ศึกษาต่อในระดับนี้ ส่วนการศึกษาของสวรรค์ อ่อนนาค และคนอื่น ๆ (2526) พบว่า ความก้าวหน้าในการเรียนของนักเรียนขึ้นอยู่กับจำนวนสมาชิกในบ้านที่คอยช่วยเหลือในการทำบ้าน

7. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน การศึกษาของ พล แสงสว่าง (2521) เทียมจันทร์ จาตุกัญญาประทีป (2523) สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2526) บุญเพ็ญ ธาณี (2530) สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (2532) สมศรี ชูส่งแสง (2532) จอห์น โนเดล และมาลีนิ วงษ์สิทธิ์ (2532) และธวัช แก้วอนันต์ (2533) ได้ข้อค้นพบสอดคล้องกันว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในระดับประถมศึกษา เป็นตัวแปรที่มีผลต่อการได้เข้าศึกษาต่อในระดับชั้นที่สูงขึ้น

8. เจตคติของผู้ปกครองต่อการศึกษา จากการศึกษาของอานันท์ ทาปทา (2533) พบว่า เจตคติของผู้ปกครองต่อศึกษาระดับมัธยมศึกษา เป็นปัจจัยหนึ่งที่มีศักยภาพต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อ ในระดับมัธยมศึกษาของนักเรียน และจากการศึกษาของ ประเสริฐ แก้วเพชร (2528) พบว่า สาเหตุที่ผู้ปกครองไม่นิยมให้บุตรเรียนต่อเพราะกลัวว่าบุตรจบการศึกษาแล้วจะไม่มีงานทำ และค่านิยมของชุมชนที่ไม่ส่งเสริมให้บุตรเรียนต่อ เพราะผู้ปกครองไม่เห็นประโยชน์จากการศึกษาต่อ ซึ่งสอดคล้องกับข้อสรุปของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2534) ข้อหนึ่งที่ว่า ผู้ปกครองไม่เห็นคุณค่าหรือประโยชน์

ของการเรียนระดับมัธยมศึกษา

9. ความคาดหวังเกี่ยวกับการศึกษาของบุตร จากการศึกษาของ สวลี อาสาสุวรรณ (2532) ธวัช แก้วอนันต์ (2533) มัลลิกา นิตยานร และคณะ (2533) พบว่า ความมุ่งหวังที่จะให้บุตรได้รับการศึกษาสูง เป็นตัวแปรที่มีอิทธิพลในการจำแนกกลุ่มนักเรียนที่ได้เรียนต่อและไม่ได้เรียนต่อ นอกจากนี้เทียมจันทร์ จาตุกัญญาประทีป (2523) ศึกษาพบว่า นักเรียนที่ได้เรียนต่อ บิดามารดาจะมีความต้องการให้บุตรเรียนต่อมากกว่าบิดามารดาของนักเรียนที่ไม่ได้เรียนต่อ

10. ความต้องการที่จะศึกษาต่อของบุตร จากการศึกษาของ เทียมจันทร์ จาตุกัญญาประทีป (2523) และสุนันทา แสงทอง (2523) พบว่า นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงจะมีโอกาสหรือมีความมุ่งปรารถนาในการศึกษาต่อสูงกว่าผู้ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ และจากการศึกษาของธวัช แก้วอนันต์ (2533) พบว่า ความต้องการที่จะศึกษาต่อของนักเรียนเป็นตัวแปรที่มีความสำคัญในการจำแนกกลุ่มของนักเรียนที่ได้เรียนต่อและไม่ได้เรียนต่อ

11. การเลือกสถานศึกษาของนักเรียน จากการศึกษาของ นฤมล บุลนิม (2529) เอลเลียต (Elliott, 1982) เพทซ์ (Petch, 1986) อัลสตัน (Alston, 1985) และเวสต์และวาร์ลาม (West and Varlaam, 1991) พบว่า การเลือกสถานศึกษาสำหรับบุตรนั้นมิได้ขึ้นอยู่กับความเห็นของผู้ปกครองฝ่ายเดียว แต่ยังขึ้นอยู่กับทางเลือกของตัวนักเรียนเองด้วย และจากการศึกษาของ อัลสตัน แซมมอน และมอร์ติเมอร์ (Alston, Sammons, and Mortimore, 1985 quoted in West, Varlaam, and Scott, 1991) พบว่า ผู้ปกครองและนักเรียนมีส่วนร่วมกันในการตัดสินใจเลือกโรงเรียน

จะเห็นได้ว่า การเลือกสถานศึกษาสำหรับบุตรของผู้ปกครองนั้น นักเรียนก็มีส่วนร่วมตัดสินใจเลือกโรงเรียนด้วย แม้ว่าผู้ปกครองจะเป็นผู้มีบทบาทสูงในการตัดสินใจเลือกก็ตาม จากแนวคิดและผลการศึกษาวิจัยข้างต้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาความสัมพันธ์ของตัวแปรต่าง ๆ เหล่านี้กับการเลือกสถานศึกษาสำหรับบุตรของผู้ปกครองนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ในชุมชนที่มีโรงเรียนโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งเป็นสถานการณ์ใหม่ที่ผู้ปกครองในชนบทจะมีโอกาสในการเลือกและมีเสรีภาพในการตัดสินใจมากขึ้น

การเลือกที่จะให้บุตรเข้าเรียนในสถานศึกษาแห่งใดแห่งหนึ่ง เป็นกระบวนการของการใช้เหตุผลที่มีความซับซ้อนอันเป็นผลมาจากตัวแปรต่าง ๆ จำนวนมากที่เป็นเหตุเป็นผลต่อเนื่องกัน ในการศึกษาความสัมพันธ์ครั้งนี้ ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาวิเคราะห์ความสัมพันธ์เชิงสาเหตุ (Causal relationship) ถึงผลกระทบทางตรงและทางอ้อมของตัวแปรต่าง ๆ ที่มีต่อการเลือกสถานศึกษาสำหรับบุตรของผู้ปกครอง ทั้งนี้เพื่อให้สอดคล้องกับสภาพที่เป็นจริงโดยพิจารณาจากตัวแปรเกี่ยวกับภูมิหลังของผู้ปกครอง ได้แก่ ระดับการศึกษาของผู้ปกครอง ขนาดครอบครัว จำนวนบุตรที่เรียนสูงกว่าการศึกษากาบังคับ รายได้ของผู้ปกครอง ขนาดพื้นที่ถือครองที่มีกรรมสิทธิ์ ความต้องการใช้แรงงานจากบุตร เจตคติต่อการศึกษาต่อ ความคาดหวังเกี่ยวกับระดับการศึกษาสูงสุดของบุตร และความคาดหวังเกี่ยวกับบรรณประโยชน์ของสถานศึกษา และตัวแปรเกี่ยวกับนักเรียน ได้แก่ ระดับผลการเรียนเดิม ความต้องการศึกษาต่อชั้นสูงสุดของนักเรียน และสถานศึกษาที่นักเรียนต้องการเข้าเรียน

อนึ่งการวิเคราะห์ความสัมพันธ์เชิงสาเหตุครั้งนี้ ตัวแปรตามคือ การเลือกสถานศึกษา สำหรับบุตรของผู้ปกครอง ซึ่งเป็นตัวแปรไม่ต่อเนื่อง (discrete variable) ดังนั้นผู้วิจัยจึงประยุกต์การวิเคราะห์ถดถอยแบบโลจิท (Logit regression analysis) เข้ามาใช้ร่วมในกระบวนการวิเคราะห์เส้นทางด้วย ผลจากการวิจัยนี้ทำให้ได้ตัวแบบอธิบายความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของตัวแปรต่าง ๆ ที่มีอิทธิพลต่อการเลือกสถานศึกษาสำหรับบุตรของผู้ปกครองนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ซึ่งคาดว่าจะ เป็นประโยชน์ต่อการทำความเข้าใจกระบวนการตัดสินใจเลือกสถานศึกษาสำหรับบุตรของผู้ปกครอง นอกจากนี้ยังอาจจะเป็นประโยชน์ต่อการปรับปรุงนโยบาย และการจัดทำโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาระดับมัธยมศึกษาต่อไป ทั้งยังสามารถใช้เป็นแนวทางในการศึกษานโยบายเชิงทฤษฎีเพื่ออธิบายความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปรากฏการณ์อื่น ๆ ได้อีกด้วย

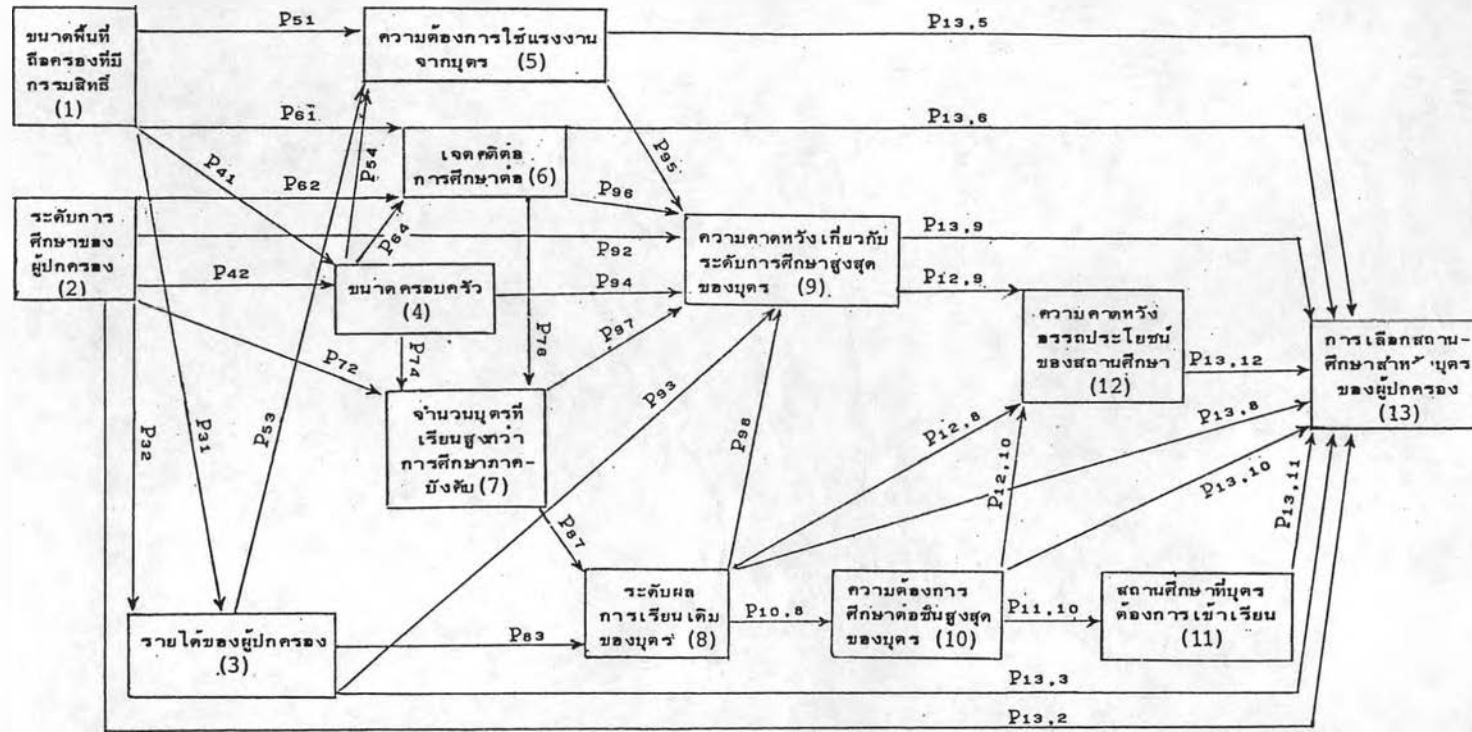
วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ ดังนี้

1. เพื่อสร้างตัวแบบ (model) อธิบายความสัมพันธ์เชิงสาเหตุ (causal relationship) ของตัวแปรต่าง ๆ ที่คาดว่าจะมีอิทธิพลต่อการเลือกสถานศึกษาสำหรับบุตรของผู้ปกครองนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในภาคกลาง โดยอาศัยพื้นฐานจากแนวคิดเชิงทฤษฎีและผลการวิจัยเป็นหลัก
2. เพื่อทดสอบความสอดคล้องของตัวแบบที่สร้างขึ้นกับข้อมูลเชิงประจักษ์ และศึกษาเปรียบเทียบอิทธิพลของตัวแปรต่าง ๆ ที่มีผลต่อการเลือกสถานศึกษาสำหรับบุตรของผู้ปกครองนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในภาคกลาง

สมมุติฐานของการวิจัย

จากแนวคิด ทฤษฎี ตลอดจนผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง (รายละเอียดดังปรากฏในบทที่ 2) ผู้วิจัยได้นำมาเป็นเหตุผลสนับสนุนการเชื่อมโยงตัวแปรต่าง ๆ เพื่อสร้างตัวแบบสมมุติฐานอธิบายความสัมพันธ์เชิงสาเหตุในการเลือกสถานศึกษาสำหรับบุตรของผู้ปกครองนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โดยพิจารณาตัวแปรตาม คือ การเลือกสถานศึกษาสำหรับบุตรก่อน (ในแผนภาพคือ ตัวแปรที่ 13) ต่อจากนั้นจึงเป็นการพิจารณาตัวแปรที่เกี่ยวข้องย้อนกลับไปยังตัวแปรสาเหตุ ทีละตัวแปร ซึ่งได้ตัวแบบสมมุติฐานแสดงความสัมพันธ์เชิงสาเหตุในการเลือกสถานศึกษาสำหรับบุตรของผู้ปกครองนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ดังแผนภาพที่ 1

แผนภาพที่ 1 ตัวแบบสมมุติฐานความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของตัวแปรต่าง ๆ ที่มีอิทธิพลต่อการเลือกสถานศึกษาสำหรับบุตรของผู้ปกครองนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในภาคกลาง

หมายเหตุ —> แทน ความสัมพันธ์ในรูปที่เป็นสาเหตุและผล ตัวแปรที่อยู่ต้นลูกศรเป็นสาเหตุ ตัวแปรที่อยู่หัวลูกศรเป็นผล

(K) แทน ตัวแปร K

$P_{j,k}$ แทน ค่าสัมประสิทธิ์เส้นทางที่คำนวณได้จากตัวแปร K ไปยังตัวแปร j เช่น $P_{5,1}$ หมายถึง ค่าสัมประสิทธิ์เส้นทางจากตัวแปร 1 ไปยังตัวแปร 5

จากตัวแบบสมมุติฐาน ในแผนภาพที่ 1 สามารถอธิบายระบบความสัมพันธ์ของตัวแปรต่าง ๆ ที่คาดว่าจะมีอิทธิพลในรูปที่เป็นสาเหตุต่อการเลือกสถานศึกษาสำหรับบุตรของผู้ปกครองได้ดังนี้

ตัวแปรที่มีอิทธิพลในรูปที่เป็นสาเหตุทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อการเลือกสถานศึกษาสำหรับบุตรของผู้ปกครอง (13) คือ ความต้องการศึกษาต่อชั้นสูงสุดของบุตร (10) ความคาดหวังของผู้ปกครองเกี่ยวกับระดับการศึกษาสูงสุดของบุตร (9) ระดับผลการเรียนเดิมของบุตร (8) เจตคติของผู้ปกครองต่อการศึกษาต่อ (6) ความต้องการใช้แรงงานจากบุตร (5) รายได้ของผู้ปกครอง (3) และระดับการศึกษาของผู้ปกครอง (2)

ตัวแปรที่มีอิทธิพลในรูปที่เป็นสาเหตุทางตรงอย่างเดียวต่อการเลือกสถานศึกษาสำหรับบุตรของผู้ปกครอง (13) คือ ความคาดหวังเกี่ยวกับบรรณประโชยชน์ของสถานศึกษา (12) และสถานศึกษาที่บุตรต้องการเข้าเรียน (11)

ตัวแปรที่มีอิทธิพลในรูปที่เป็นสาเหตุทางอ้อมอย่างเดียวต่อการเลือกสถานศึกษาสำหรับบุตรของผู้ปกครอง (13) คือ จำนวนบุตรที่เรียนสูงกว่าการศึกษาภาคบังคับ (7) ขนาดครอบครัว (4) และขนาดพื้นที่ถือครองที่มีกรรมสิทธิ์ (1)

โดยที่อิทธิพลในรูปที่เป็นสาเหตุทางอ้อมของตัวแปร ส่งผ่านตัวแปรคั่นกลาง (Intervening variables) ต่าง ๆ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ความต้องการศึกษาต่อชั้นสูงสุดของบุตร (10) มีอิทธิพลในรูปที่เป็นสาเหตุทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อการเลือกสถานศึกษาสำหรับบุตรของผู้ปกครอง (13) โดยที่อิทธิพลในรูปที่เป็นสาเหตุทางอ้อมส่งผ่านทางสถานศึกษาที่บุตรต้องการเข้าเรียน (11) และความคาดหวังเกี่ยวกับบรรณประโชยชน์ของสถานศึกษา (12)

ความคาดหวังของผู้ปกครองเกี่ยวกับระดับการศึกษาสูงสุดของบุตร (9) มีอิทธิพลในรูปที่เป็นสาเหตุทั้งทางตรง และทางอ้อมต่อการเลือกสถานศึกษาสำหรับบุตรของผู้ปกครอง (13) โดยที่อิทธิพลในรูปที่เป็นสาเหตุทางอ้อมส่งผ่านทาง ความคาดหวังเกี่ยวกับบรรณประโชยชน์ของสถานศึกษา (12)

ระดับผลการเรียนเดิมของบุตร (8) มีอิทธิพลในรูปที่เป็นสาเหตุทั้งทางตรง และทางอ้อมต่อการเลือกสถานศึกษาสำหรับบุตรของผู้ปกครอง (13) โดยที่อิทธิพลในรูปที่

เป็นสาเหตุทางอ้อมส่งผ่านทาง ความคาดหวังของผู้ปกครองเกี่ยวกับระดับการศึกษาสูงสุดของบุตร (9) ความต้องการศึกษาต่อขั้นสูงสุดของบุตร (10) และความคาดหวังเกี่ยวกับอรรถประโยชน์ของสถานศึกษา (12)

เจตคติของผู้ปกครองต่อการศึกษาต่อ (6) มีอิทธิพลในรูปที่เป็นสาเหตุทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อการเลือกสถานศึกษาสำหรับบุตรของผู้ปกครอง (13) โดยที่อิทธิพลในรูปที่เป็นสาเหตุทางอ้อมส่งผ่านทาง จำนวนบุตรที่เรียนสูงกว่าการศึกษาระดับมัธยมศึกษา (7) และความคาดหวังของผู้ปกครองเกี่ยวกับระดับการศึกษาสูงสุดของบุตร (9)

ความต้องการใช้แรงงานจากบุตร (5) มีอิทธิพลในรูปที่เป็นสาเหตุทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อการเลือกสถานศึกษาสำหรับบุตรของผู้ปกครอง (13) โดยที่อิทธิพลในรูปที่เป็นสาเหตุทางอ้อมส่งผ่านทาง ความคาดหวังของผู้ปกครองเกี่ยวกับระดับการศึกษาสูงสุดของบุตร (9)

รายได้ของผู้ปกครอง (3) มีอิทธิพลในรูปที่เป็นสาเหตุทั้งทางตรง และทางอ้อมต่อการเลือกสถานศึกษาสำหรับบุตรของผู้ปกครอง (13) โดยที่อิทธิพลในรูปที่เป็นสาเหตุทางอ้อมส่งผ่านทาง ความต้องการใช้แรงงานจากบุตร (5) ระดับผลการเรียนเดิมของบุตร (8) และความคาดหวังของผู้ปกครองเกี่ยวกับระดับการศึกษาสูงสุดของบุตร (9)

ระดับการศึกษาของผู้ปกครอง (2) มีอิทธิพลในรูปที่เป็นสาเหตุทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อการเลือกสถานศึกษาสำหรับบุตรของผู้ปกครอง (13) โดยที่อิทธิพลในรูปที่เป็นสาเหตุทางอ้อมส่งผ่านทาง รายได้ของผู้ปกครอง (3) ขนาดครอบครัว (4) เจตคติของผู้ปกครองต่อการศึกษาต่อ (6) จำนวนบุตรที่เรียนสูงกว่าการศึกษาระดับมัธยมศึกษา (7) และความคาดหวังของผู้ปกครองเกี่ยวกับระดับการศึกษาสูงสุดของบุตร (9)

จำนวนบุตรที่เรียนสูงกว่าการศึกษาระดับมัธยมศึกษา (7) มีอิทธิพลในรูปที่เป็นสาเหตุทางอ้อมต่อการเลือกสถานศึกษาสำหรับบุตรของผู้ปกครอง (13) โดยส่งผ่านทางระดับผลการเรียนเดิมของบุตร (8) และความคาดหวังของผู้ปกครองเกี่ยวกับระดับการศึกษาสูงสุดของบุตร (9)

ขนาดครอบครัว (4) มีอิทธิพลในรูปที่เป็นสาเหตุทางอ้อมต่อการเลือกสถานศึกษาสำหรับบุตรของผู้ปกครอง (13) โดยส่งผ่านทางความต้องการใช้แรงงานจากบุตร (5)

เจตคติของผู้ปกครองต่อการศึกษาต่อ (6) จำนวนบุตรที่เรียนสูงกว่าการศึกษาภาคบังคับ (7) และความคาดหวังของผู้ปกครองเกี่ยวกับระดับการศึกษาสูงสุดของบุตร (9)

ขนาดพื้นที่ถือครองที่มีกรรมสิทธิ์ (1) มีอิทธิพลในรูปที่เป็นสาเหตุทางอ้อมต่อการเลือกสถานศึกษาสำหรับบุตรของผู้ปกครอง (13) โดยส่งผ่านทางรายได้ของผู้ปกครอง (3) ขนาดครอบครัว (4) ความต้องการใช้แรงงานจากบุตร (5) และเจตคติของผู้ปกครองต่อการศึกษาต่อ (6)

ขอบเขตของการวิจัย

1. การศึกษาครั้งนี้ครอบคลุมถึงเฉพาะการเลือกสถานศึกษาสำหรับบุตรของผู้ปกครอง ที่เลือกโรงเรียนในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (ดูรายละเอียดในภาคผนวก ฅ) กับโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษาเท่านั้น

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างของการวิจัยได้แก่ ผู้ปกครองนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ปีการศึกษา 2534 ในภาคกลาง ที่พักอาศัยอยู่ในหมู่บ้านที่มีโรงเรียนโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐานตั้งอยู่

3. ตัวแปรที่ศึกษา

3.1 ตัวแปรอิสระ ที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ตัวแปรที่เกี่ยวกับภูมิหลังของผู้ปกครอง และตัวแปรเกี่ยวกับนักเรียน ดังนี้

3.1.1 ตัวแปรเกี่ยวกับภูมิหลังของผู้ปกครอง ประกอบด้วย

3.1.1.1 ตัวแปรด้านสังคม ได้แก่

- 1) ระดับการศึกษาของผู้ปกครอง
- 2) ขนาดครอบครัว
- 3) จำนวนบุตรที่เรียนสูงกว่าการศึกษาภาคบังคับ

3.1.1.2 ตัวแปรด้านเศรษฐกิจ ได้แก่

- 1) รายได้ของผู้ปกครอง

2) ขนาดพื้นที่ถือครองที่มีกรรมสิทธิ์

3) ความต้องการใช้แรงงานจากบุตร

3.1.1.3 ตัวแปรด้านจิตวิทยา ได้แก่

1) เจตคติต่อการศึกษาต่อ

2) ความคาดหวังเกี่ยวกับระดับการศึกษา
สูงสุดของบุตร

3) ความคาดหวังเกี่ยวกับบรรณประโยชน์
ของสถานศึกษา

3.1.2 ตัวแปรเกี่ยวกับนักเรียน ได้แก่

1) ระดับผลการเรียนเดิม

2) ความต้องการศึกษาต่อชั้นสูงสุดของนักเรียน

3) สถานศึกษาที่นักเรียนต้องการเข้าเรียน

3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ การเลือกสถานศึกษาสำหรับบุตรของผู้ปกครอง

นักเรียน

ข้อตกลงเบื้องต้น

การศึกษาครั้งนี้ตั้งอยู่บนพื้นฐานข้อตกลง 3 ประการ คือ

1. ถือว่าผู้ปกครองนักเรียนทุกคนได้รับข่าวสารเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนระดับมัธยมศึกษา ในสถานศึกษาทั้ง 2 สังกัด ล่วงหน้าและมีโอกาสที่จะพิจารณาก่อนการตัดสินใจเลือกสถานศึกษาสำหรับบุตรเท่าเทียมกัน

2. ข้อมูลและเหตุผล ที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจเลือกของผู้ปกครองนั้นมีความคงที่ แม้จะเป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลในภายหลังจากการตัดสินใจเลือกสถานศึกษาไปแล้วก็ตาม

3. ระยะเวลาและสถานที่ที่แตกต่างกันในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง ไม่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงของคำตอบ

คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน หมายถึง โรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ในภาคกลาง ที่เปิดทำการสอนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ตามโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในปีการศึกษา 2534 ทั้งหมด จำนวน 244 โรงเรียน

โรงเรียนมัธยมศึกษา หมายถึง โรงเรียนที่เปิดทำการสอนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น หรือสอนทั้งระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย สังกัดกรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ในภาคกลาง ปีการศึกษา 2534 จำนวน 342 โรงเรียน

ภาคกลาง หมายถึง ภาคตามสภาพภูมิศาสตร์ ซึ่งประกอบด้วยพื้นที่ 18 จังหวัด ได้แก่ นครปฐม นนทบุรี ปทุมธานี สมุทรปราการ สมุทรสาคร สมุทรสงคราม ราชบุรี เพชรบุรี ประจวบคีรีขันธ์ กาญจนบุรี สุพรรณบุรี พระนครศรีอยุธยา อ่างทอง ลพบุรี สระบุรี สิงห์บุรี ชัยนาท และอุทัยธานี

ผู้ปกครอง หมายถึง บิดาหรือมารดา หรือผู้ดูแลเลี้ยงดูของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ปีการศึกษา 2534 ในเขตภาคกลาง ที่อาศัยอยู่ในหมู่บ้านที่มีโรงเรียนโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐานตั้งอยู่

การเลือกสถานศึกษาสำหรับบุตร หมายถึง ผลการตัดสินใจของผู้ปกครองตามสภาพที่เป็นจริงในการเลือกให้บุตรเรียนต่อในโรงเรียนมัธยมศึกษา หรือโรงเรียนโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งวัดเป็นตัวแปรดัมมี่ (dummy variable) โดยให้ค่าเป็น 1 กรณีที่เลือกให้บุตรเรียนต่อในโรงเรียนมัธยมศึกษา และให้ค่าเป็น 0 กรณีที่เลือกให้บุตรเรียนต่อในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ระดับการศึกษาของผู้ปกครอง หมายถึง ระดับการศึกษาสูงสุดของบิดาหรือมารดา หรือผู้ดูแลเลี้ยงดูนักเรียน คนใดคนหนึ่งที่มีระดับการศึกษาสูงที่สุด ซึ่งวัดเป็นจำนวนปี การศึกษาของหลักสูตรปกติ

ขนาดครอบครัว หมายถึง จำนวนบุตรทั้งหมดที่ยังมีชีวิตอยู่ของผู้ปกครองนักเรียน โดยนับรวมถึงตัวนักเรียนด้วยกรณีที่ผู้ปกครองไม่ใช่บิดา มารดา ของนักเรียน ซึ่งวัดเป็นจำนวนคนตามที่ปรากฏ

จำนวนบุตรที่เรียนสูงกว่าการศึกษาภาคบังคับ หมายถึง จำนวนบุตรของผู้ปกครองที่เคยเรียนหรือกำลังเรียนสูงกว่าชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ทั้งหมด โดยที่ไม่นับรวมถึงตัวนักเรียนซึ่งวัดเป็นจำนวนคนตามที่ปรากฏ

รายได้ของผู้ปกครอง หมายถึง มูลค่ารวมของรายได้หรือผลผลิตที่บิดาและมารดา หรือผู้ปกครองของนักเรียนหามาได้ในรอบ 1 ปีที่ผ่านมา ซึ่งวัดเป็นจำนวนของตัวเงินก่อนที่จะหักค่าใช้จ่ายทุกประเภท

ขนาดพื้นที่ถือครองที่มีกรรมสิทธิ์ หมายถึง ขนาดของที่ดินรวมทุกประเภทที่เป็นทรัพย์สินของครอบครัวและมีเอกสารสิทธิ์ในการครอบครอง ซึ่งวัดเป็นจำนวนไร่

ความต้องการใช้แรงงานจากบุตร หมายถึง ความคิดเห็นเกี่ยวกับ ระดับความจำเป็นที่ผู้ปกครองต้องการให้นักเรียนในความปกครองช่วยเหลือ ดูแล หรือทำงานบางอย่างให้แก่ครอบครัวในระหว่างที่กำลังเรียนต่อ ซึ่งวัดเป็นคะแนน ด้วยแบบสัมภาษณ์หลังของผู้ปกครองที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

ความคาดหวังของผู้ปกครองเกี่ยวกับระดับการศึกษาสูงสุดของบุตร หมายถึง ระดับการศึกษาขั้นสูงสุดที่ผู้ปกครองคาดว่าตนเองสามารถส่งให้บุตร เรียนได้จนจบการศึกษา ซึ่งวัดเป็นจำนวนปีการศึกษาของหลักสูตรปกติ

เจตคติต่อการศึกษาต่อ หมายถึง ความรู้สึกของผู้ปกครองที่มีต่อการศึกษาต่อในระดับมัธยมศึกษา ซึ่งเป็นการประเมินพฤติกรรมที่เกิดจากการศึกษาต่อทั้งทางบวกและทางลบของผู้ปกครองแต่ละคน โดยวัดได้จากผลรวมของผลคูณระหว่างความเชื่อเกี่ยวกับผลของการศึกษาต่อ (b_1) กับการประเมินผลของการศึกษาต่อตามความเชื่อนั้น (e_1) ด้วยแบบสัมภาษณ์วัดเจตคติของผู้ปกครองต่อการศึกษาต่อ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นตามทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผลของ ฟิชไบน์ และอัจเซน (Fishbein and Ajzen 1975: 301)

ความคาดหวังเกี่ยวกับอรรถประโยชน์ของสถานศึกษา หมายถึง ประโยชน์ต่าง ๆ ที่ผู้ปกครองคาดว่าบุตรของตนจะได้รับ หากเลือกให้บุตร เข้าเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา

โดยเปรียบเทียบกับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งคำนวณได้จากผลรวมของผลคูณระหว่างระดับความสำคัญ (หรือความพึงพอใจในประโยชน์แต่ละด้าน) กับผลต่างของโอกาสที่บุตรจะได้รับประโยชน์ จากการเลือกเข้าเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษาและโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งวัดเป็นคะแนน ด้วยแบบสัมภาษณ์ความคาดหวังเกี่ยวกับบรรลุปริโยชน์ของสถานศึกษาที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

ระดับผลการเรียนเดิม หมายถึง ระดับผลการเรียนเฉลี่ยของนักเรียนในชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ซึ่งคำนวณได้จากระดับผลการเรียนของ 5 กลุ่มประสบการณ์ที่ปรากฏในหลักฐานแสดงผลการเรียน (ป.05) ได้แก่ กลุ่มทักษะ (ภาษาไทยและคณิตศาสตร์) กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย กลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพ และกลุ่มประสบการณ์พิเศษ

ความต้องการศึกษาต่อขั้นสูงสุดของบุตร หมายถึง ระดับการศึกษาขั้นสูงสุดที่นักเรียนต้องการที่จะศึกษาต่อเนื่องไปจนสำเร็จหลังจากจบชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ซึ่งวัดเป็นจำนวนปีการศึกษาของหลักสูตรปกติ

สถานศึกษาที่บุตรต้องการเข้าเรียน หมายถึง สถานศึกษาที่นักเรียนปรารถนาอยากจะทำเข้าเรียนตามความคิดเห็นของตัวนักเรียนเอง หลังจากจบชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 อาจจะไม่ตรงกับสถานศึกษาที่บุตรได้เข้าเรียนจริงในปัจจุบันก็ได้ ซึ่งวัดเป็นตัวแปรดัมมี่ (dummy variable) โดยให้ค่าเป็น 1 กรณีที่นักเรียนต้องการเข้าเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา และให้ค่าเป็น 0 กรณีที่นักเรียนต้องการเข้าเรียนในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย

1. ทำให้ทราบถึงรูปแบบความสัมพันธ์ของตัวแปรต่าง ๆ ที่มีอิทธิพลต่อการเลือกสถานศึกษาสำหรับบุตรของผู้ปกครองนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ในภาคกลาง
2. ความรู้ที่ได้จากการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการเลือกสถานศึกษาสำหรับบุตรของผู้ปกครอง อาจนำไปใช้เพื่อการวางแผนพัฒนาพฤติกรรมกรรมการตัดสินใจของผู้ปกครองนักเรียน

นอกจากนี้ยังคาดว่าจะ เป็นประโยชน์ต่อการปรับปรุงนโยบายและการจัดทำ โครงการขยาย โอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐานต่อไปในอนาคตด้วย

3. เป็นประโยชน์เชิงวิชาการทั้งในด้านทฤษฎีและการวิจัยเกี่ยวกับการตัดสินใจ ให้การศึกษาแก่บุตรของผู้ปกครอง ตลอดจนเป็นแนวทางในการวิจัยในลักษณะของการศึกษา ความสัมพันธ์เชิงสาเหตุต่อไป